

Rol van mijn Islamitische identiteit

Het is een eer om hier te mogen vertellen namens sector Islam over de levensbeschouwelijke identiteit van de Islamitische geestelijke verzorger in het bijzonder hoe de islamitische identiteit een rol speelt in mijn werk als islamitisch geestelijk verzorger.

Ik ben Aynur Kus Bilgic, en werk als islamitisch geestelijk verzorger in het Spaarne Gasthuis ziekenhuis en in de thuissituatie bij centra voor levensvragen in Zuid Holland Noord, Transmuralis. Ik ben in het algemeen als geestelijk verzorger aanwezig in het team, maar in het bijzonder ben ik er voor moslimpatiënten.

De islamitische sector van de VGZ is een groeiende sector met ongeveer 100 leden. Deze sector is aan het professionaliseren, werkt aan beeldvorming en is steeds meer zichtbaar in de verschillende zorginstellingen. De meeste leden een zending van CMO-Zorg. De CMO-ZORG heeft als belangrijkste taak het waarborgen van de kwaliteit, professionaliteit en identiteit van de Islamitische Geestelijke Verzorging (IGV) in de Nederlandse zorginstellingen.

In mijn werk als islamitisch geestelijk verzorger werk ik vanuit de intrinsieke waarden en normen van de Islam. Verhalen uit de Koran en de overleveringen van profeet Mohammed (vrede zij met hem) gebruik ik als inspiratiebron. Als islamitische geestelijke verzorger vind ik de zending belangrijk om mijn bekwaamheid en bevoegdheid binnen de islamitische theologie en geestelijke verzorging te kunnen laten zien, want zonder mijn identiteit ben ik mijn kern kwijt als islamitisch geestelijk in de ogen van zorgvrager met islamitische achtergrond.

Mijn religieuze en culturele achtergrond helpen mij bij het opbouwen van vertrouwen en het begrijpen van de behoeften van (moslim)patiënten en naasten. Ik bied individuele ondersteuning en morele begeleiding, vooral bij ethische en religieuze vragen. Want je wordt nog meer gewaardeerd als je in staat bent om religieuze inbreng te laten toepassen tijdens mijn religieuze begeleiding en ondersteuning. Alles wat zich aandient op het gebied van gebed, rituelen en ethiek wordt op prijs gesteld door mijn gesprekspartner. Bijvoorbeeld het reciteren uit de Koran of het gebed heeft een therapeutisch karakter als inspiratiebron om de draagkracht van mijn gesprekspartner te vergroten en innerlijke balans te laten vinden in moeilijke situaties.

Ik ben zelf een islamitische geestelijke verzorger, maar in mijn werk vind ik toegankelijkheid voor andere religies erg belangrijk zodat ieder patiënt tot zijn recht komt. In geval van moslimpatiënten ervaar ik mijn eigen geloof Islam, als verrijking en meerwaarde. In gesprekken sluit ik dan ook aan bij wat voor de cliënt belangrijk is vanuit diens levensovertuiging (levensbeschouwing). Het vers uit de Koran (17:70) - 'Voorzeker, Wij hebben de kinderen van Adam geëerd' dit vers is de leidraad van mijn beroep geworden als mensenwerk in zingeving.

Ik zie dat er een duidelijke behoefte is bij zorgverleners om hulp bij communicatie en vergroting van cultuursensitiviteit ten aanzien van moslimpatiënten en hun naasten te krijgen. Vooral in de setting van 'intensive care', palliatieve zorg, interne geneeskunde, oncologie, komen zeer geregeld gecompliceerde casussen voor rond patiënten met een islamitische achtergrond, waarbij cultuurcompetente ondersteuning en mijn aanwezigheid vaak wenselijk is, zo ook om een bemiddelende rol te spelen in complexe situaties. Ik beheerst de taal, deel de culturele en religieuze achtergrond en zal daardoor sneller en makkelijker een vertrouwensband opbouwen.

Als IGV hebben we een diepgaand begrip van de religieuze overtuigingen van moslimcliënten. We besteden aandacht aan de religieuze coping van de patiënten bij het herstel om te beoordelen of deze strategieën helpend of belemmerend zijn voor hun zorg. We helpen bij het integreren van

geloofsovertuigingen in het behandelingsproces en daarbij werken we samen met zorgverleners om te sparren over de juiste aanpak wat aansluit bij de culturele en religieuze behoefte van de patiënt.

Uit de praktijk blijkt dat het begrijpen van de religieuze identiteit en leidt tot positieve uitkomsten voor zowel patiënten als zorgverleners. We merken als islamitische geestelijk verzorger in de beroepspraktijk wanneer patiënten en naasten ten aanzien van hun wensen voor religieuze zorg tevreden zijn, zij de behandelrelatie ook positief ervaren en meer vertrouwen hebben in het herstel en de acceptatie van zijn ziekte.

Hierbij probeer ik professionals veelal een cultuursensitieve blik mee te geven door te benadrukken dat cliënten/patiënten van niet-westerse afkomst of met een islamitische afkomst andere normen en waarden hebben en dat daarmee ook de ziektebeleving kan verschillen.

Het groeiende bewustzijn van culturele diversiteit en religieuze praktijken in de hedendaagse samenleving en de impact ervan op de zorgverlening vraagt ons om te laten zien waarom levensbeschouwelijke identiteit zo belangrijk is in de zorg. Het aansluiten bij de levensbeschouwelijke overtuigingen van patiënten kan leiden tot een betere communicatie, vertrouwen en kwaliteit van zorg.

Als opleider geven wij islamitisch geestelijke verzorgers trainingen en klinische lessen aan zorgverleners over cultuursensitieve zorg, waarin ze leren om te gaan met de verschillen in opvatting over ziekte en dood. Dankzij educatie en training vergroten zorgverleners hun competentie op het gebied van levensbeschouwelijke diversiteit. Met die kennis en vaardigheden kunnen zij de patiënt en diens naasten zo goed mogelijk begeleiden en het behandelplan beter aanpassen aan de religieuze behoefte van zorgvrager.

Mijn identiteit zet ik in als kracht. Als een bruggenbouwer beweeg ik tussen zorgverlener en zorgvrager. Mijn aanpak richt zich op het verbeteren van de relatie tussen behandelaars en patiënten en hun families, waarbij ik als intermediair fungeer om ervoor te zorgen dat beide partijen elkaar begrijpen en hun grenzen respecteren, omdat ik beide werelden binnenuit ken en samen een middenweg weet te vinden tussen de mogelijkheden en beperkingen.